

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
İcra İşleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : 86420598-3/37
Konu : İcra ve İflâs Kanununun Geçici 20'nci
Maddesi Gereğince Tasfiye İşlemlerine
İlişkin Görüş

03.01.2024

ADANA İCRA DAİRELERİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06.12.2023 tarihli ve 2023/1680 muhabere sayılı yazınız.

İlgi sayılı yazınıza ekli Adana Abonelik Sözleşmeleri İcra Dairesinin 06.12.2023 tarihli ve 2023/4081 sayılı yazıları ile; sicile kayıtlı araçların kıymet takdiri (bilirkişi) raporlarının dosya borçlusuna (araç malikine) tebliğ edilip edilmeyeceği ve yediemine devir sırasında devir işlemi nedeniyle devir bedelinden KDV ve damga vergisi alınıp alınmayacağı hususunda görüş talebinde bulunulduğu anlaşılmıştır.

2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nun (İİK) kıymet takdirinin yapılması ve tebliğine ilişkin "*Kıymet takdiri*" başlıklı 87'nci maddesinde; "*Haczi yapan memur, sicile kayıtlı mallar hariç olmak üzere haczettiği malın kıymetini takdir eder. İcabında bilirkişiye müracaat edebilir.*"

Sicile kayıtlı malın kıymet takdirinin bilirkişilik bölge kurulu listesinde kayıtlı ve bu konuda Adalet Bakanlığınca izin verilen bilirkişilere, bunların bulunmaması hâlinde listede kayıtlı diğer bilirkişilere yaptırılması zorunludur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir." hükmüne,

"Ayrıca tebliğler" başlıklı 127'nci maddesinde; "İlanın birer sureti borçluya ve alacaklıya ve taşınmazın tapu siciline kayıtlı bulunan ilgililerinin tapuda kayıtlı adresleri varsa bu adreslerine tebliğ olunur. Adresin tapuda kayıtlı olmaması hâlinde, varsa adres kayıt sistemindeki adresleri tebligat adresleri olarak kabul edilir. Bunların dışında ayrıca adres tahkiki yapılmaz, gazetede veya elektronik satış portalında yapılan satış ilanı tebligat yerine geçer." hükmüne,

"Kıymet takdirine ilişkin şikâyet" başlıklı 128/a maddesinde; "Kıymet takdirinin tebliğ edildiği ilgililer, raporun tebliğinden itibaren yedi gün içinde raporu düzenleyen icra dairesinin bulunduğu yerdeki icra mahkemesinde şikâyette bulunabilirler. Şikâyet tarihinden itibaren yedi gün içinde gerekli masraf ve ücretin mahkeme vizesine yatırılması hâlinde yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılabilir; aksi hâlde başka bir işleme gerek olmaksızın şikâyet kesin olarak reddedilir.

Kesinleşen kıymet takdirinin yapıldığı tarihten itibaren iki yıl geçmedikçe yeniden kıymet takdiri istenemez. Ancak, doğal afetler ve imar durumundaki çok önemli değişiklikler meydana getiren benzer hallerde yeniden kıymet takdiri istenebilir.

...

Kıymet takdirine ilişkin şikâyet yetkisiz icra mahkemesine yapılırsa, icra mahkemesi evrak üzerinde inceleme yaparak başvuru tarihinden itibaren en geç on gün içinde yetkisizlik kararı verir ve masrafını gider avansından karşılamak suretiyle dosyayı resen yetkili icra mahkemesine gönderir.

Bu madde gereğince icra mahkemesinin verdiği kararlar kesindir." hükmüne,

Geçici 20'nci maddenin on ikinci fıkrasında; "Tasfiye konusu malın vergi, ceza, prim gibi borçları, borçluya ait olup mülkiyet ilgiliye, tüm borç ve yüklerinden âri olarak geçer. Devir ve tescil işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır." hükmüne,

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun "*Verginin konusunu teşkil eden işlemler*" başlıklı 1'inci maddesinin birinci fıkrasının "*Diğer faaliyetlerden doğan teslim ve hizmetler*" başlıklı üçüncü bendinin (d) alt bendinde, "*Müzayede mahallerinde ve gümrük depolarında yapılan satışlar...*" hükmüne,

* Bu evrak, 5070 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmıştır.

488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun "Konu" başlıklı 1'inci maddesinde, "Bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtlar Damga vergisine tabidir. Bu kanundaki kağıtlar terimi, yazılıp imzalamak veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri ifade eder." hükmüne yer verilerek,

Kanun'a ekli (1) sayılı tablonun "II. Kararlar ve mazbatalar" başlıklı bölümünde "2. İhale kanunlarına tabi olan veya olmayan resmi daire ve kamu tüzel kişiliğini haiz kurumların her türlü ihale kararları (binde 5,69)" oranında damga vergisine tabi olduğu belirtilmek suretiyle düzenlenme yapıldığı görülmektedir.

İİK'nin kıymet takdirine ilişkin genel maddesi olan 87'nci maddesinde, taşınır ve taşınmaz ayrımı yapılmaksızın kıymet takdirinin ne şekilde yapılacağı gösterilmiştir. İİK'da taşınır ve taşınmazların paraya çevrilmesinin ayrı hükümlerde düzenlenmiş olmasına rağmen kıymet takdirinin kesinleştirilmesi veya kıymet takdirine karşı başvurulacak yollar hususunda böyle bir ayrıma gidilmeyerek bu konular taşınmaz satışı bahsinde düzenlenmiştir. Yargıtay kararlarında, İİK madde 128/2'nin taşınır satışlarında da uygulanacağı belirtilmiştir (Bkz. 12. HD. 29.03.2022 T. 2203/4074; 15.05.2013 T. 12790/18835; 28.03.2013 T. 4452/11876; 28.05.2004 T. 8660/13732; 14.09.1995 T. 9529/11327; 31.01.1995 T. 1045/1125). Dolayısıyla, şartları varsa anılan hususlardaki düzenlemelerin niteliğine uygun düştüğü ölçüde taşınır haklarında da uygulanacağı düşünülmektedir.

Tasfiye kapsamında şartların oluşması üzerine sicile kayıtlı mallar bakımından elektronik satış hükümlerine göre malın satılmaması halinde malın yediemine devir işlemlerinin yapılmasının icra işlemleri açısından müzayede mahalli dışındaki bir aşamayı ifade ettiği, 3065 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrasının üçüncü bendinin (d) alt bendinde belirtildiği gibi müzayede mahallinde yapılan bir satıştan söz edilemeyeceği,

Mülkiyetin yediemine devrine yönelik mahkemenin kabul kararının, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesinin birinci fıkrasında "kâğıt" olarak ifade edilerek aynı Kanun'a ekli (1) sayılı Tablo'nun "II. Kararlar ve mazbatalar" bölümünün 2'nci maddesinde "İhale kanunlarına tabi olan veya olmayan resmi daire ve kamu tüzel kişiliğini haiz kurumların her türlü ihale kararları (Binde 5,69)" şeklinde tanımlanan karar niteliğinde bulunduğu ve devir bedeli kadar değer ifade ettiği değerlendirilmiştir.

Vergilerin tahsili açısından ayrıca değerlendirme kapsamına alınması gereken diğer bir husus ise tasfiyeye özgü olarak İİK'da yer alan ve Katma Değer Vergisi Kanunu ile Damga Vergisi Kanunu'na göre daha özel bir düzenleme olan geçici madde 20'nin on ikinci fıkrasının mevcut olaya nasıl uygulanacağına ilişkindir. Katma Değer Vergisi Kanunu açısından müzayede mahallinin söz konusu olmaması nedeniyle vergi alınmayacağı hususunda tereddüt bulunmamaktadır. Damga vergisi açısından yapılan değerlendirmede ise (Binde 5,69) oranında damga vergisi alınması gerektiği, ancak İİK'nin tasfiyeye özgülenmiş daha özel ve yeni bir düzenleme olarak devir ve tescil işlemlerini her türlü vergi, resim ve harçtan müstesna tutan hükmünün uygulanması gerektiği düşünülmektedir.

Bu itibarla;

İİK'nin geçici 20'nci maddesi gereğince tasfiye işlemlerinin gerçekleştirilmesi sırasında; sicile kayıtlı bulunan tasfiyeye konu araçların bilirkişi tarafından hazırlanan kıymet takdiri raporlarının borçluya tebliğ edilmesi gerektiği, satış ilanının ise ihaleye tesir etmemek kaydıyla borçlunun bilinen adreslerine bildirim amaçlı olarak tebliğe gönderilmesinde fayda bulunduğu,

Mülkiyetin devri suretiyle malın yediemine devrine ilişkin işlemlerin yerine getirilmesi sırasında KDV'nin ve damga vergisinin alınmayacağı,

Konunun yargı mercilerine intikal etmesi hâlinde ise yargı mercilerince verilen karara göre işlem yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Bilgi edinilmesi ile görüş yazımızın yargı çevrenizde bulunan Adana Abonelik Sözleşmeleri İcra Dairesine duyurulmasını rica ederim.

İbrahim CERAN
Hâkim
Bakan a.
Başkan V.

* Bu evrak, 5070 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmıştır.